

**IR-RABA' SENA**

**L-ISTUDJI SOĊJALI**

**IL-HIN: Siegħa u Nofs**

Isem: \_\_\_\_\_

Klassi: \_\_\_\_\_

Din il-karta tal-eżami fiha SITT taqsimiet (A, B, C, D, E u F). L-istudenti huma mitluba jwieġbu t-taqsimiet KOLLHA u li jaqraw sew l-istruzzjonijiet għal kull taqsima. L-istudenti għandhom jiktbu t-tweġibiet tat-Taqsimiet C, D, E u F fuq karta separata.

**Taqsimi A: Imla l-vojt billi tagħzel il-kelma t-tajba:**

|                       |           |                         |                       |                  |              |
|-----------------------|-----------|-------------------------|-----------------------|------------------|--------------|
| dritt<br>fundamentali | normi     | diviżjoni<br>tax-xogħol | is-settur<br>primarju | il-Kostituzzjoni | sens ċiviku  |
| kontroll soċjali      | terzjarju | azzjoni<br>industrijali | kunsilli<br>lokali    | familja nukleari | l-ugwaljanza |

1. It-tielet settur tal-ekonomija jissejjaħ is-settur \_\_\_\_\_.
2. Tmexxija fil-lokal issir mill-\_\_\_\_\_.
3. Regoli li kulhadd mistenni josserva ngħidulhom \_\_\_\_\_.
4. Il-biedja u s-sajd huma xogħlijiet li jaqgħu taht \_\_\_\_\_.
5. Xi haġa li hadd ma jista' jigi mcaħhad minnha hija \_\_\_\_\_.
6. L-oghla liġi tal-pajjiż ngħidulha \_\_\_\_\_.
7. Il-pulizija joffru forma ta' \_\_\_\_\_ fil-pajjiż.
8. Omm, missier u uliedhom jissejjaħ \_\_\_\_\_.
9. Meta kulhadd jitqies indaqs ngħidu li teżisti \_\_\_\_\_.
10. L-istrajk huwa forma ta' \_\_\_\_\_.

**10 marki**

**Taqsim B: Aghzel billi timmarka t-twegiba t-tajba:**

1. Il-*peer group* huwa
  - a. grupp reliġjuż
  - b. nies li jaħdmu flimkien
  - c. grupp ta' ħbieb tal-istess età
2. Il-liġijiet ta' pajjiż qeghdin hemm sabiex
  - a. jiġu miksura
  - b. jiġu obduti
  - c. ikunu mgħallma fl-iskejjel
3. Familja simetrika hi waħda
  - a. fejn il-ġenituri jieħdu d-deċiżjonijiet flimkien
  - b. fejn dak li jgħid il-missier jghodd
  - c. li jkollha ġenitur wieħed
4. Ambjent industrijalizzat hu
  - a. mimli bil-ġmiel tan-natura
  - b. post fejn hemm ħafna fabbriki
  - c. post mimli ħwienet
5. Normi soċjali huma
  - a. lezzjonijiet tal-iskola
  - b. regoli miktubin
  - c. regoli mhux miktubin
6. Ċittadin huwa
  - a. xi ħadd li jiġi għal btala
  - b. immigrant illegali
  - c. xi ħadd li twieled fil-pajjiż
7. Dittatur hija persuna li
  - a. tirrispetta l-libertà taċ-ċittadini
  - b. timponi ruħha fuq in-nies
  - c. tiġi eletta mill-poplu
8. Esportazzjoni hi
  - a. meta nbiegħu lil pajjiżi oħra
  - b. meta nixtru minn pajjiżi barranin
  - c. meta mpartu xi prodotti
9. Riżorsi naturali huma
  - a. affarijiet magħmulin mill-bniedem
  - b. żejt, gass, siġar u minerali
  - c. affarijiet li ngħaddu mingħajrhom
10. Xogħol volontarju huwa wieħed li jsir
  - a. bla ħlas
  - b. bilfors
  - c. għall-paga

**10 marki**

**Taqsim C: Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA li jsegwu:**

*Bhala komunità l-familja hadd ma' jista' jiehu postha. Din hija l-bażi għas-soċjetajiet kollha ta' din idja. Bhala l-benniena tal-ħajja u l-imħabba għal kull generazzjoni ġdida, il-familja għadha sehem importanti fil-formazzjoni tal-karattru tal-ulied. Hija l-ewwel edukatur għall-ħajja għall-ħajja tgħalliem lill-ulied l-imġiba, ir-responsabbiltà, is-servizz u l-għerf. Il-programm tal-Ġnus Magħquda għas-Sena Internazzjonali tal-Familja (1994) jgħid li l-familja "tipprovdi l-appoġġ emozzjonali, finanzjarju u materjali li hu meħtieġ għat-tkabbir u l-iżvilupp tal-membri tagħha, speċjalment it-trabi u t-tfal. Il-familja tibqa' importanti għax din tipprotegi u twassal il-valuri kulturali."*

**Mehuda minn diskors mogħti mill-President ta' Malta f'Ottubru 2009: *Insahhu ż-Żwieġ u l-Familja***

1. X'inhu r-rwol prinċipali tal-familja? (5 marki)
  2. Spjega d-differenza bejn familja tradizzjonali u dik kontemporanja. (6 marki)
  3. Tahseb li l-familja tal-lum qed taffaċċja sfidi godda? Agħti ŻEWĠ eżempji. (5 marki)
  4. Illum il-familja saret iżjed simetrika. X'tifhem b'dan? (5 marki)
  5. Il-familja tal-lum m'għadhiex biss dik magħmula minn raġel, mara u uliedhom. Agħti ŻEWĠ eżempji ta' tipi differenti ta' familja li nsibu f'Malta illum. (4 marki)
- 25 marka**

**Taqsim D: Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA li ġejjin:**

**Malta hi repubblika demokratika:**

1. Uri d-differenza bejn pajjiż **demokratiku** u pajjiż **totalitarju**. (4 marki)
  2. Kif jintgħazel il-Gvern f'pajjiż demokratiku? (5 marki)
  3. Xi rwol għandu l-President ta' Malta? (5 marki)
  4. Xi rwol għandhom l-istituzzjonijiet legiżlattivi, amministrattivi u ġudizzjarji? (6 marki)
  5. Semmi **HAMES** drittijiet li ngawdu f'pajjiżna. (5 marki)
- 25 marka**

**Taqsim E: Ikteb paragrafu ta' madwar 100 kelma dwar WIEHED minn dawn:**

1. *Il-kultura Maltija hija l-aqwa teżor li jista' jkollna bhala Maltin.* Fisser is-sbuhija tal-kultura Maltija u kkummenta fuq kif tista' tinbidel il-kultura tagħna fis-snin li ġejjin.
2. Semmi **HAMES** drittijiet tal-ħaddiema u spjegahom.
3. *L-edukazzjoni tul il-ħajja saret hteġa fid-dinja tal-lum.* Taqbel? Agħti r-raġunijiet għat-twegiba tiegħek.

**10 marki**

**Taqsim F: Ikteb komponiment ta' madwar 200 kelma dwar WIEHED minn dawn:**

1. *F'kull fażi ta' ħajjitna teżisti aġenzija ta' soċjalizzazzjoni li tinfluwenzana iktar minn oħrajn.*
    - a) Identifika **ŻEWĠ** fażijiet differenti ta' ħajjitna. (2 marki)
    - b) Semmi l-aġent ta' soċjalizzazzjoni li jinfluwenzana l-iktar f'kull wiehed minn dawn iż-żewġ fażijiet. (2 marki)
    - c) Is-soċjalizzazzjoni hi proċess tul il-ħajja. Iddiskuti. (16-il marka)
- 20 marka**

2. *Il-klassijiet soċjali jeżistu f'kull soċjetà.*

- a) Agħti **ŻEWĠ** eżempji ta' klassijiet soċjali li nsibu f'Malta. (10 marki)
  - b) Iddeskrivi l-karatteristiċi ewlenin tal-klassijiet soċjali li semmejt. (8 marki)
  - c) X'tifhem b'**mobbiltà soċjali**? Semmi **TLIET** fatturi li jwasslu għall-mobbiltà soċjali. (2 marki)
- 20 marka**

3. *Il-ħolqien tal-kunsilli lokali f'Malta zied id-demokrazija fil-pajjiż.*

- a) X'inhuma l-**kunsilli lokali**? (2 marki)
  - b) Agħti **TLIET** eżempji ta' servizzi li l-kunsilli lokali jipprovdu lill-komunità. (3 marki)
  - c) Iddiskuti kif il-kunsilli lokali f'Malta ġabu aktar demokrazija fil-pajjiż. (15-il marka)
- 20 marka**